

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Dubium V. Quid sit maleficium, & quomodo possit tolli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

sed immergentem ista omnia tantum permittente, uti non censeor communicare cum hoste, nec concitare cives ad rebellionem, si, ut explorem, an non habeant pactum cum hoste, eurem noctu horâ 12. in mœnibus accendi facem, de quo signo pro me invadendo dicebatur esse conventum inter illos, nec ideo sum causa, nisi tantum permissiva, quod cives viso signo renovent voluntatem rebellandi, sed tantum dedi occasionem per actionem de se licitam.

40 Quidquid sit de his, sufficit nobis, quod Ecclesia Probam illam graviter probibuerit, uti fuse ostendit *Delrio*, hinc dicimus eam saltem ideo esse illicitam.

DUBIUM V.

Quid sit maleficium, & quomodo possit tolli.

41 **R**esp. I. Maleficium est vis nocendi aliis ex pacto & cooperatione dæmonis. Differt à Magia, quod hæc intendat facere mira, illud autem dirigatur ad nocendū, *Tol. L. 4. c. 16. Fill. T. 24. c. 8. q. 1.*

R. II. Maleficium aliud dicitur Amatorium seu philtrum, cujus usus est ad carnalem amorem vel odium excitandum, dæmone hominis phantasmiam commovente, nihil tamen agente in voluntatem: Unde patet, si maleficio sic infecti labantur, eos verè peccare, quia libertas non aufertur. Aliud dicitur veneficium, quo alicui personæ, vel ejus bonis damnum infertur. *Fill. l. c. n. 183. Azor. Tom. 1. L. 9. c. 26.*

R. III. Contra maleficia uti licet, 1. Remediis petitis ex medicina. 2. Exorcismis & Sacramentis Ecclesiæ, peregrinationibus, invocationibus Sanctorum. &c. 3. Destructione signorum,

per

per quæ dæmon nocet, absque alio tamen male-
 ficio, *Nav. & communiter alii.* 4. Si maleficus
 licito modo potest maleficium tollere, licet eum
 ad id accersere, rogare, imò etiam pecuniâ indu-
 cere, vel verberibus aut tormentis cogere,
 (non tamen interficere, si nolit) *Lugo, Dian. p. 8.*
T. 7. R. 53, idque etiam si constet eum id facturum
 per novum maleficium: sicuti ex causa licet
 ab usurario petere mutuum ad usuram. Ratio,
 quia cum habeam jus petendi, quod ab illo rectè
 præstari potest, & est indifferens, imputabitur
 illius malitiæ, si id malè faciat, *v. Sanch. Lib. 7.*
de mat. d. 95. n. 11. Fill. n. 192. Less. Lib. 2. c. 44. d. 6.
 contra *Delrio.* 5. Licet etiam contrarium signum
 positivum apponere, ex se tamen honestum, v. g.
 Si dæmon esset pactus cum malefico, se tamdiu
 nociturum, quamdiu maleficiatus se cruce
 non signaret, aut lavaret corpus, (nam plerumque
 fit cum tali aliqua conditione, v. g. ut tamdiu
 duret, quamdiu manet aliqua ligatura, aut
 res aliqua certo loco defossa) licebit illi se signare,
 lavare, &c. *Suar. Less. n. 45.* Ratio est, quia
 non est intentio positivè recuperandi sanitatem
 eo medio, sed tantùm tollendi signum, & dissol-
 vendi pactum cum dæmone. Unde ulterius
 patet, licere repercutere sagam, quæ te tetigit,
 eâ enim repercussâ solet noxa cessare, ut habet
Less. loc. cit. & Sanch. d. 95. & 96. 6. Si maleficus
 non potest tollere maleficium, nisi per novum,
 non licet eum ad id inducere, quia id esset
 inducere ad peccatum, & actui intrinsecè malo
 cooperari, *Suar. Sanch. Less. & c. ll. cc.* 7. Si dubi-
 tetur, an possit finè maleficio novo tollere,
 non licet ab eo petere, ut habet *Lay. L. 4. Tr. 10. c. 4.*
n. 5. ex Sanch. & Suar. quia est periculum peccandi.

Facilius autem præsumi potest, eum, qui signa
 posuit, posse ea sine novo maleficio destruere,
 quàm eum, qui non posuit: unde si hic suam ope-
 ram offerat, prius erit examinandus de modo
 solvendi, v. *Laym. hinc. Bon. d. 3. q. 5. p. 5.*

Quæres: Quomodo Confessario agendum
 cum Divinatoribus, Magis, &c.

Resp. I. Examinandi sunt, præterquam
 de variis superstitionibus, 1. Quo fine tali super-
 stitioni se addixerint, v. g. An ratione vehementis
 passionis, tristitiæ, vindictæ, avaritiæ, aut sancti-
 tatis nomen conciliandi, quæ eset sacrilega
 hypocrisis. 2. De apostasia, idololatria, & hæresi,
 abnegant enim Christum & Deum, renunciant
 Sacramentis, habent dæmonem pro Deo vel
 Sancto, nec damnatum putant aut miserum, &
 consequenter illius aseclas non esse damnandos.
 3. De blasphemis in Deum & Sanctos; de sacri-
 legiis; abutuntur enim rebus sacris, ut aqua
 benedictâ, Eucharistiâ, &c. 4. De luxuria
 commixtione cum dæmone. 5. De damnis
 Proximo illatis, *Suar. Sanch. Fill. c. 7. n. 180.*
Bonac. loc. cit.

Resp. 2. Monendi sunt, eos teneri, 1. Pactum
 expressum, si quod habent cum dæmone, aut
 commercium, abjurare & dissolvere. 2.
 Libros suos, schedas, ligaturas, aliâque instru-
 menta artis comburere. 3. Comburere chiro-
 graphum, si habent: Si verò solus dæmon id
 habeat, non necessariò cogendus est, ut reddat,
 quia pactum sufficienter dissolvitur per pœni-
 tentiam. 4. Damna illata refarcire: ad quod
 proinde etiam tenetur Fiscus, (ubi veneficorum pilo-
 bona confiscantur) uti & hæredes, si ad eos bona apu-

deveficiu

deveniant, *Laym. l. c. Suar. Tom. 1. de rel. L. 2. c. 17. cc*
Sanch. L. 2. Mor. c. 40. n. 53. Fill. & c.

Resp. 3. à Parochis moneri, & à Confessariis cc
 examinari circa hoc Præceptum potissimum cc
 debent, 1. Opiliones, qui variis dediti esse solent cc
 observationibus, ut gregem suum à lupis, vel cc
 scabie, vel aliis incommodis tueantur. 2. Fabri cc
 ferrarii, qui circa equos sanandos utuntur verbis, cc
 vel ex Psalmis, vel ex Oratione Dominica cc
 desumptis. 3. Rustici, qui ad sananda pecora, cc
 inanibus & superstitiosis observationibus utun- cc
 tur, vel recurrunt ad peritos talium artium. 4. cc
 Vetulæ, quæ circa mulieres laborantes in partu, cc
 vel ex matrice, vanas & superstitiosas adhibent cc
 orationes. 5. Milites, qui deferunt secum cc
 sacra nomina, vel orationes, ad certitudinem, cc
 quòd in bello vel duello non sint vulnerandi, cc
 nunquam aquâ, igne vel subitâ morte perituri. cc

A D D E N D A.

Quæst. 7. Quomodo liceat tollere maleficium.

R. Si fiat per aliquid de se non malum, quod ⁴²
 tantum impediatur continuationem pacti, licitum
 est illud directè ponere, uti habet *Busenb. post Suar.*
2. Sanch. Less. Castrop. T. 17. d. 1. p. II. Hinc non ideo
 peccavit rusticus apud *Tamb. L. 2. c. 6. §. 2. n. 12.* qui
 cum audisset dæmonem pactum fecisse cum avaro
 sene, ut nemo thesaurum terrâ defossum inveni-
 ret, nisi qui supra locum pulverem comederet, ibi
 pulverem comedit & thesaurum invenit: Similiter
 licitum est Judicibus lavare maleficos & illorum
 pilos abraderè, quando torquendi sunt, si timeant,
 apud illos remanere aut in pilis occultari male-
 ficium, quo reddantur insensibiles ad tormenta:
 ratio

ratio est, quia per talia tantum tollitur dæmon hoc
 causa operandi. Notat tamen cum aliis *Sylvi. p.* de n
v. maleficium, superstitionem esse reiterare Con pete
 tractum Matrimonii ad tollendum maleficium licit
 quo impeditur copula, quia talis renovari Sam
 nec à Deo, nec à natura habet vim ad tollendu ex j
 ejusmodi maleficium. Similiter si dæmon decli face
 raret se non recessurum ab obsesso, nisi hoc v cito
 illud fieret, non esset licitum tale quid face *Buse*
 quasi obsequendo ejus consiliis aut dictis, est fore
 tamen licitum destruere omnia signa ab eo posita ut n
 quibus permanentibus dixisset se permansurum & ab
 hoc enim fieret in detestationem & destructione form
 omnis operis diabolici. excu

Quæst. 8. *An sit licitum uti effectu maleficii.* ab u
 43 Si sit alteri nocivus, patet non licere, quia fieri rati
 injuria: deinde quamvis non sit nocivus, si tam pete
 debeat conservari à dæmone, qualis esset scienti salte
 quâ quis doctè respondet, assistente & suggeren cium
 dæmone, adhuc non licebit uti, quia continuaren cium
 pactum: Si tamen effectus semel positus possit appl
 sit independens à commercio dæmonis, uti est tens
 vera pecunia à dæmone tibi data, poteris illâ ut ne b
 nam licet peccaveris admittendo, tamen si te huj si ac
 pœnituerit, rescidisti pactum, nec per se malu tiosu
 est uti pecuniâ, *Suar. Sanch. Bonac.* aliique mul per a
 cum *Castrop.* suprâ, qui etiam notant, quamv vanu
 dæmon sæpe surripiat uni pecunias, & det alter tias
 quamdiu tamen tibi hoc non constat, potes ut & n
 credendo attulisse v. g. ex fundo maris v. Qui
 ex thesauro perduto vel aliunde, nullâ cuiqua ut it
 factâ injuriâ. quia
 cum

44 Q. 9. *Si Medicus sciatur esse Magus, an sit licitum*
petere vel admittere curationem ab illo. R. Si nescia
 aut dubium sit, an sciat medium licitum sanant
 ho

hoc malum, sententia communis est cum *Sanch.*
 de mar. L. 7. d. 95. n. 13. & *Lesb.* L. 2. c. 44. n. 46. non licere
 petere vel admittere : Si autem sciat medium
 licitum sanandi, *Suar.* de superstit. L. 2. c. 18. n. 10.
Sanch. n. 12. *Lesb.* supra absolutè affirmant licere
 ex justa causa, quia petitur hoc, quod ipse potest
 facere licito modo, quòd autem faciat modo illi-
 cito, imputatur ejus malitiæ ; idem videtur tenere
Busenb. relatus n. 41 : Fatentur tamen Auctores illi,
 fore obligationem ex charitate monendi,
 ut medio licito utatur. Econtrà *Cajet. Delr. Wigg.*
 & alii absolutè negant id licere, non ex eo, quasi sit
 formalis cooperatio ad peccatum Magi, nam ab eo
 excusat justa causa, uti quando petis mutuum
 ab usurario vel juramentum à pejeraturo ; sed
 ratio, cur non liceat, ab illis datur hæc, quia sic
 petens vel admittens peteret vel admitteret, aut
 saltem se exponeret periculo habendi commer-
 cium cum dæmone, & ab illo admittendi benefi-
 cium, dæmon enim saltem mediatè per Magum
 applicabit medicamentum, ergo tu illud admit-
 tens & eo utens communicas, & admittis à dæmo-
 ne beneficium. *Conf.* nam *Sanch.* fatetur non licere,
 si advertatur medium esse vanum aut supersti-
 tiosum, sed quando prævidetur sanaturus
 per artem magicam, satis advertitur medium fore
 vanum aut superstitiosum, ergo. Has duas senten-
 tias fusè proponit *Bosco* de Sacr. d. 1. S. 8. à n. 70.
 & non immeritò magis inclinatur in posteriorem.
 Qui autem distinguunt, & dicunt licere petere,
 ut ita medeatur alteri, non verò, ut medeatur sibi,
 quia per hoc ipse non habebit commercium
 cum dæmone, sed tantum alter ; hi facile confu-
 tantur, nam reipsa peteres alteri beneficium
 à dæmone, & si permittens hoc sibi fieri
 habeat

habeat commercium cum dæmone, non potest esse licitum ad hoc inducere alterum. *Si dicatur nimis durum est sic suam vel alterius mortem permittere, cum posses avertere. Respondet S. Chrysostomus Orat. 5. adversus Judæos, si repuleris incantamenta, veneficia ac magicas artes, etiamsi morbo moriar. Martyr perfectus fueris, eò quòd aliis pollicentibus morbi levationem cum impietate, præoptaris mortem cum pietate.*

C A P U T II.

De Irreligiositate ejusque speciebus.

» **I**RRELIGIO, quæ Religioni opponitur per defectum, vel tendit directè ad irreverentiam Dei, & est Tentatio Dei aut Perjurium; vel tantùm tendit ad irreverentiam rerum sacrarum, & est Sacrilègium, aut Simonia. De Perjurio, in secundo Præcepto: de reliquis hìc.

D U B I U M I.

Quid sit Tentatio Dei.

45 » **R**ESP. Tentatio Dei est dictum vel factum quo quis explorat, num DEUS sit potens, sapiens, misericors, aut aliquam aliam perfectionem habeat. *S. Th. 2. 2. q. 97. a. 1. Sancti &c.*
 » Ea est duplex, scilicet vel Formalis, quando quis expressè dubitans de aliqua Dei perfectione, ea experiri cupit; ut si quis petat miraculum, quo patefiat Fidem Catholicam esse veram; vel
 » det se præcipitem ex turri, ut experiatur, an Deus sit misericors, eum eripiendo à læsione: vel
 » est implicita & interpretativa, quando quis etsi expressè non intendat DEUM tentare